

დეკორაცია

სამხატვლო

უნივერსიტეტი

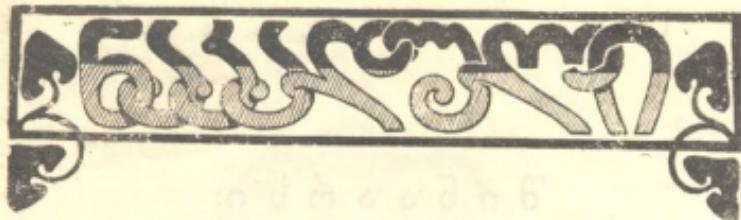
გვირე წლიური განვითარებას.

მარტი № 6.

1915 წ.

04036970
0500000000

၁၀၉၀၇၁၄၀ ၂၀-XI.

№ 6

၀၁၆၀၀, 1915 ဧ.

၃၅၁

လျော့-ဖွေ့ကြီး ပို့သွေ့လှု.

შინაარსი:

I.—დედა-შეილის სიყვარული, —სურათი	1
II.—ნაფალულის მკითხველები—1, ზინაიდა ღონიშვილი,—ოზურგეთი,— 2, ელენე გიორგობიანი —ტფილისი და 3, კარნელია თავისრთ- ქილაძე—გურიანთა,—4, 5 ტ. 6, გრიშა, ფინა და სანდრო კა- ლაძეები—ტფილისი	3
III.—აღდგომა, —ლექსი ქნარისა	4
IV.—გიორგელას ამბავი, —ვ. თამროშეილისა	5
V.—წერილი დასთან, —ლექსი შიო მღვიმელისა	11
VI.—მხიარული ფსონი, —პიესა სამ მოქმედებად (დასასრული), —ნ. კე- ცხოველისა	13
VII.—უხოველთა ზრუნვა შეილებისათვის, —(შემდეგი), იასე რაჭევ- ლისა	17
VIII.—წერილები რედაქციის მიმართ	21
IX.—გასართობი: შარადა, რებუსი და აღსნა	24

საქართველო
ეროვნული ცენტრული არქივი

„დაბატონი“

გვითაცემა

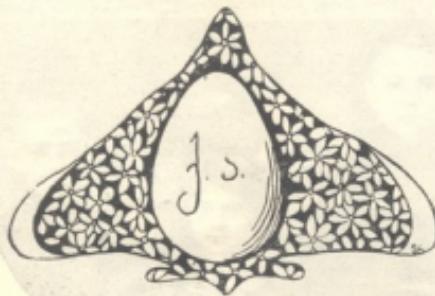
ଅନ୍ଧରୀଶ୍ଵର

ରିକ୍ତରୀ ଅନ୍ଧରୀଶ୍ଵର, ଅନ୍ଧରୀଶ୍ଵର!
କିମ୍ବା କୁଳିକୁଳିକିମ ମାନେନା,
ଏହି ଅନ୍ଧରୀଶ୍ଵରଙ୍କ କିମ୍ବା ପିଣ୍ଡରି
କୁଳିକୁଳିକିମ କିମ୍ବା ପିଣ୍ଡରି.

କୁଳିକୁଳିକିମ ପିଣ୍ଡରିରେ
ପିଣ୍ଡରିରେ କୁଳିକୁଳିକିମ
କିମ୍ବା କୁଳିକୁଳିକିମ ପିଣ୍ଡରି
କିମ୍ବା କୁଳିକୁଳିକିମ ପିଣ୍ଡରି.

ଜ୍ଞାନର.

გოლოგელის მშვივი

აზაფქულზე, როცა დიდი ნიაღვრები იქთ, უკი-
რიღაის სეობისკენ მეზაფრიბა მომიხდა. მატა-
რებელი პატარა სადგურზე კახერდა. იმ
დაძეს კოკისპირული წეიძე მისულიერ,
მთელი მიდამო ატალახებული გახლდათ
და გზები გაუკალათ. სადგურიდან იმ სოფუ-
ლამდე, საცა მიყდიოდი, სულ 5—6 კვირი იქნე-
ბოდა, მაგრამ ნაავდოუქს გზის გავლა კარგს
არას მიქადდა.

ბეჭედ სადგურის ერთი მოსამსახურე ნაცნობი გამომიხნდა
და იმის რჩევას მიემართე.

— მართლია, გზა მორი არ არის და იქნებაც ააძ-
როს, ფეხით წაბრძანებას მაინც ვერ გირჩევთ, — მითხრა ნაც-
ნობმა, — იღბალზე აქ სწორებ იმ სოფლის ერთი 10—12
წლის ბიჭია, ცხენს აქირავებს სოლმე; უთხრათ, ცხენს ჩამოი-
ეკანს და ახვალოთ.

მეტი რა დაბრჩომოდა: დავთანხმდი. სულ ათი წუთის ძებ-
დებ ვნეხე ის ბიჭიც. მაღალ-მაღალი წლოვანების დაგვარად,
ტან-წერილი, თეთრ-უირმისი სახე მხისგან დამწერი; სუკუპი
თმა მთელ შებლისა ფარავდა, თეთრი ნაბღის ფაფანაკი ეჭურა,

თავზე ჩამოიქსატოდა და წვიმის წევთები ჯერ კიდევ არ შემოიტოვა მრალიერ, წითელი ხალათი უქმროთ მუხლების სცემდა, ძარგალს ტოტები ადგილადგილ შესოდა, და ფეხ-შიშეელი იქო. სელში მოზრდილი ჯოხი ჟერია.

— გიორგელა, ბატონის ცხენი ჩამოჭრებო, აიგვანე თქვენ სოფელში და გასამრჯელოს კარგს მიიღებ,— მიმართა ჩემმა ნაცნობმა.

გიორგელაშ თანხმობის ნიშნად გაიღიმა, ჯოხი შეათამაშა და წასასვლელად მოემზადა; სხა არ ამოუდია.

— აბა, გიორგელა, თუ კაცი ხარ, დროზე ჩამოიუვანე,— მიუბრუნდა ნაცნობი.

— კი, ბატონო! — წაიღიპარება, ისევ გაიღიმა, ჯოხი შეათამაშა და ჩარის ნაბიჯით გაუდგა გზას.

დიდი ცდა არ დამტკიცებინ, ერთ სათმი გიორგელაშ ცხენი მოიუვანა. ის ერთი საათი საუკუნედ მეტება: მნელია გამლება შატარა სადგურზე ნაწყიშ დღეში. ისევ თომა იხუმა გამართო. შატარა სიდ ქვემ წვიმის წევლით გადიოდა, ერთ ადგილს ტრიალდებოდა და აქაფებდა. ამ ქაფს დასწევდა თორი ისევ და არ ისვენებდა.

ადარ დაგხსანე: გზას გაუდექით მე და გიორგელა, ცხენ ნინი და ქვეითი. გიორგელა გზის პირას ბილიკზე მოდიო და; სადაც კი გუბე დასვეუბოდა, ჯოხს დაქურდნობოდა და გადახტებოდა.

ჯერ სწობით ორივე ჩუმად კიუბვით. დუმილი ისევ მე დავარდვი.

— რამდენი წლისა ხარ, გიორგელა??!

— თორმეტის, ბატონო!

— ამ სოფელში ცხოვრობთ? — გაუშვირე სელი მაღლა მთაზე შეჭებილ მოსასლეობაზე.

— მანდ კცხოვრობთ, ოუმცა მე მანდაური ირა ვარ.

— როგორ, რათა? მაშ მხნდ კისთანა ხარ?

— ბაბუასთან, ღედის მამასთან. ჩემი ღედა და მამა სხვა სოფელში იუსტენ, მაგრამ ადარ მექანან. მმარ მექანი ერთი, ზესტაფონშია შეგირდად ხარაზთან. სახლი გაჭინდა იმ სოფელში, მაგრამ ნიაღვარმა დაგვიქცია.

— ბაბუა ძღიურ მოსუჯია? რას აკეთებს?

გიორგელამ ხელნელა ენა ამოდება; იმედი მქონდა — საგულისხმოს მეტეოდა რამეს.

— მეწისქვილედ არის მანდ, მაგრამ გაზაფისულსა და ზამთარში უსაქმოდ არის. ზამთარში წეალი იუნება და გაზაფისულსე, ჯერ ნიაღვარი გვიხდებს წისქვილს, მერე — დასაუქვავიც არვის გაბჩნია. ამ ცხენით საფეხვას უზიდეს ხალხს და თითო-ოროდა ურას ვიზებთ. ხან „ტანციდან“ მე ზავრი ამომჟავს.

— სკოლაში გისწავლია, გიორგელა?

— სოფელში ვიუპვი თუ წელს. მერე მინდოდა ზესტაფონის „გლობსში“ წასვლა, მაგრამ ბაბუამ არ მაცალა.

— რატომათ?

— ხამი მიზეზი მოიეგანა, უპერასამი ამბავი.

— მითხარი, გიორგელა, თუ კაცი ხარ, რა ხამი ამბავი?! ეს გზა მნელი საფლელია და სამეცნიერებლით მომიუქცი. კაი ამბები იქნება, მომიუქცი... — ვთხოვე გიორგელას.

— სკოლა აქ ეს ორი წელიც იქნება, რაც გაფათხავ. ბაბუა ხალისზე იურ ზესტაფონს გაფეგზავნე; იქ ბიძა მექანი. ერთხელ მკითხა ბაბუამ, უნდა გამომიანგრიშო, თუ სწავლის ნიჭი გაქვს, მე რომელ წელსა ვარ დაბდებული, ან ახლა რა ხნისა ვარო. მთელი ერთი დღე ვისტგარიშე და ვერ ავხსენი. შეს როცა დაბნელდა, ხუთი წლისა ვისტგარი. წავედი მასწავლებელთან, (ჩემდე, თორეუმ ბაბუას როგორ გაუმნელდი იქ წასვლას), ვკითხე. მითხარა: მსე ამ ას წელიწადში ხუთჯერ დაბნელდა, და რომელს ამბობსო. ვკითხუ ბაბუას, რომ

ମେଘ ମ୍ରିଦିନ ଦାଦନ୍ତଙ୍ଗବୀଳ ଫରନ୍ତେ—ମୃତ୍ୟୁ। ତୁ ମଧ୍ୟର କିନ୍ତୁକାର, ଶଶିଲଙ୍ଘାପନିଯ୍ୟ
କଂଗାରିମୀ ରାଜ୍ୟର ମିନଦାର। ମୃତ୍ୟୁ କିନ୍ତୁକାର, ରାଜ୍ୟବୀଳମ୍ବା କୋମ୍ପି-
ର୍ଗଣତ ରାଜମହିଳେ, ଅନ୍ତର ଆତି ଖଲିଲି ପାଞ୍ଚମାତ୍ର କିମ୍ବାରି। କିମ୍ବା
ପାଞ୍ଚମାତ୍ର ମରିଥାଗନ୍ତିବ୍ୟାଳିଲି। ମାତ୍ରିନ ଦାଦନ୍ତ କିନ୍ତୁକାର ରାଜ୍ୟର କିନ୍ତୁକାର
ଖଲିଲି ପାଞ୍ଚମାତ୍ର କିମ୍ବାରି—ମାତ୍ରିନା ମୃତ୍ୟୁ—ମାତ୍ରିନା ମୃତ୍ୟୁ କିନ୍ତୁକାର,
ରାଜ୍ୟବୀଳମ୍ବା କିମ୍ବାରି—ମାତ୍ରିନା ମୃତ୍ୟୁ କିନ୍ତୁକାର, ରାଜ୍ୟବୀଳମ୍ବା
କିମ୍ବାରି—ମାତ୍ରିନା ମୃତ୍ୟୁ କିନ୍ତୁକାର, ରାଜ୍ୟବୀଳମ୍ବା କିମ୍ବାରି—
ମାତ୍ରିନା ମୃତ୍ୟୁ କିନ୍ତୁକାର, ରାଜ୍ୟବୀଳମ୍ବା କିମ୍ବାରି—ମାତ୍ରିନା ମୃତ୍ୟୁ

სააღდგომოდ ბიბულ ზესტაფონს იყო; ნავაჭრი მოიტანა ჩარჩასკენს. ხემთვის წუდები დავიწევებოდა. ვნახე თუ არა ნაგავჭრი, და წუდები არ იყო, წმინდა პარედ გავქვდ და გაჯავრეუბულმა ხმა-მაღლა ჩიფილი დავიწევე. ბაბუამ ბევრი იფიცა, დამაკია წერათ, მაგრამ ის ფიქრი, რომ სააღდგომოდ აფრიდონანთ ჰიჭის ახალი წუდა ეცემოდა და მე მკელიც არა, უმჯღაურის შავიწევებდა. მოედ დღეს დარღისავან არა მიწებმიარა.

მეორე დღეს წამიეცვანა ბაბუაშ სოფლის დუქჩნში და იქ წელი მიუიდა. თუმცა ისეთი არ იყო, როგორიც ჸექტაფოს ნისა იქნებოდა, მაგრამ რა უკორ.

ადგიობა დაშეს არც კი დამიტინია: ამხანაუებოთან ერთხდ ადრიან წავედით საუდარში.

იქ ცუდი ამბავი შემეტხვა.

საქონლის ზრდის თოვები გაუწევდა, მექანიკურობის არის ხამოკიდებული. მე ვიძრე წუდა და ავსონდი სეზე თოვების მისაბმელად. დიდის წელებით თოვები მიყბი, მაგრამ ხელი წელებით

გერსად კიბოვე ალბად მთელი ზღვა სალის ფეხს საღებებული ეთღებდა და მერე ვინმე უმაღლო წაიღებდა.

დავბრუნდი წისქვილმა ბაბუასთან ფეხ-ძიშვილი, მეტად დაღონებული, ძერცხვენილი. თან ბაბუასი მრცხვენოდა, თან ბრაზი მომდიოდა, რაღა მე დამეტართა ეს სასირცხო საქმე. ვიარე ფეხ-ძიშვილმა ადგომა დღეს.

ბაბუამ აღდგომისა გამო კი არა მითხრა რა, მაგრამ ზეს-ტაფონს კი აღარ გამიჩნევა.

— შენ აქ ახალ წუღალსა ჰქორგავ, იქ თავს დაკარგავთ,— ესე მითხრა.

წელს ისეგ შეუწნდი, გამგზავნე ზესტაფონს მეთქი. და ლახვროს დმიტომა, ამეგვიატა რაღაც წეული და მირევს საქ მეს. მარტის დამდეგს, ბაბუა, ორი მეზობელი და მე წის-ქვილს ახლო სარსა ვწრიდით. ბაბუამ მითხრა: სეზე მეზობელები ავლენ, მე და შენ კი დავთვალოთ სარით. არ მოგის-პენე, ძველრდი სეზე, ვნახე დამალული პატარა წალდუნა და დაუწევ სარს ჭრა. დიდსნის არ გაგრძელებულა ჩემი მუშაობა: მოვირტევი ფეხსი წალდუნა, კინაღამ სიდან არ გაძმოვგარდი, მაგრამ თავი შევიმაგრე, როგორც იქო ჩამოვედი, თვალები ცრუმლით ამევსო და ბაბუამ გამიგო.

დასაეგედურება ბეჭიზე ბეჭრი იქო.

ფეხი ერთ კვირაზე მომირჩა, მაგრამ ზესტაფონს სამუდა-მოდ გამოგეთხოვე. ახლა უცდი დროსა და ქამს, როდის მოი-სურვებს ბაბუა ჩემს ზესტაფონს გაგზავნას, იქ წასკლა კი მინდა. მერე ბაბუა წინააღმდეგი კიდევ იმიტომაც არის — მარტოობით შევწუხდებით, — დაათხვა თავისი ამბავი გიორგელამ.

მაღიან მომეწონა გიორგელას სურვილი ზესტაფონს წას-კლისა: ვისწავლი რამეს და კაცი გამოვალო.

ას ბაასძი კიდევც მიუახლოვდით სოფელს. განაპირას შენობა შეიგხვდა.

— რა შენობაა ის, გიორგელა?!— ვიკითხე.

— ებ არის წვენი წინქვდილი. მობრძანდით, ნახეთ ბაბუაზლართვა
მაგბ ერთი სიტყვა ურჩით ხემ შესახებ.

ଶ୍ରୀ ମତୀଙ୍କ ଦିନମରାତର ଅଧିକାରୀ ହେଲୁଣ୍ଟାରୁ. କବିଜ୍ଞାନୀୟ ମିଳିକୁ କାହାରଙ୍କ ମୂଳିକାରୀ ପତ୍ରରେ ଉପରେ ମାତ୍ରାରେ କବିଜ୍ଞାନୀୟ ମିଳିକୁ ପାଇଲାମାରୁ. କବିଜ୍ଞାନୀୟ ମିଳିକୁ ପାଇଲାମାରୁ ଏବଂ କବିଜ୍ଞାନୀୟ ମିଳିକୁ ପାଇଲାମାରୁ ଏବଂ କବିଜ୍ଞାନୀୟ ମିଳିକୁ ପାଇଲାମାରୁ.

გიორგელის უარი ვერ უთხარი; ახალ-გაცნობილი ჰქონდებოდა მეტად მიუიჩნდება და წისქვიდუება ვერცია. გნახე ბაბუა, ველუაპარებეკ. ჩოხა-ახლოოსში და ფაფასში გამოწეობილი ბაბუა მართლაც და 120 წლისა არ იქნებოდა; არც 80 წლისა იქნებოდა.

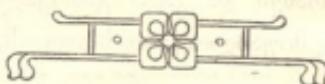
უთხარი გიორგელის გულის დღიდიც, მომისმინა და დასი-
მადლა თბლის კოფის განებისათვეის.

ცოტა ხანს შედგებ არ მოქმედებ და საუზმედ დამიწვიეს: ლობით, ნიკოზი, შეადი და ცივი წეალი. ამგვარი გემორელი არა მიწამისარა.

სამუდრეოზე გამოვემჟიდობე ჩემ შემთხვევით მასაინდელებს და სოფელში შევვდი. კიორგელამ გამომაცილა, რომლის ამბავსა ბეჭრი შერით ჩამაყდო გულისხმაში.

წავა თუ არა გიორგელა ჟესტაფონს ამ შექმოდებობით
სახწავლებელში? თუ კიდევ რამე შექმოხეა და ბაბუას უარი ათქ-
შევინა?...
—

3. നാമിന്റെ ശ്രദ്ധാലൂപം.

წერილი დასტან

საბლობო

რისტე ძღვიდგა! მომილოცავს,
გენაცეპლე, დათ მართ:
უხემოდ არ მოიწეინო,—
ვინძლო კრიკედ გაიხარო.

ეს ადგვომა, ჩემთ ქარგო,
მე აქ უნდა გაფატარო;
ალ-ქაჯების გადამკიდედ
აქები უნდა ვიგულმკედარო.

ქალო, ჩემთ ტარიელი
კარობანას თამაშობდა;
შავს ტაიჭუდ გადამჯდარი,
მეტის მეტად ამაუობდა.

აქროლებდა ბამბადადმა,--
ბორცვებზე თუ სერებზედ;

მისი ცხენი წინ გარიბოდა
სხვა მეომრის ცხენებზედა.

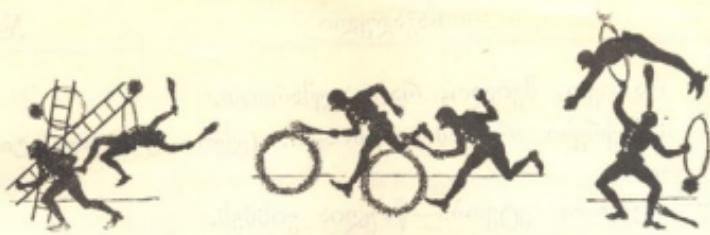
ერთ ბრძოლაში გიქმავ მერანს
თავი ვეღარ დაუტირა,
სადაც რომ აუკრიტებ
და მოქაცევაზ დააპირა.

ଏ ଦେଖିଲେ ତୁମ୍ଭେ କରିବୁଗଲାକି
ଶେଷଟାହିଁଗ୍ରେହ ମନ୍ଦିରତାଙ୍ଗେ,
ହାତରୁଣୀରୁଧା ଯିବରିବିଲାନ୍ଧ
ଓ ଦୂରନ୍ତରମ୍ଭି ପାହାନ୍ତର ତଥାର.

გათხუნ-ული, დექაწრული,
მდუღარების ჩქრილითა,
მოძრვიდა შეოძარი
ტირილით და ღრიბლითა.

ଶେଷ ବିଲ୍ପକମ୍ପାଳା.

მესარული ვსონი

(დასახული *)

მუქმედება მესამე

(ისევ ის ოთახი. დილაა, საბედო ოთახში ფუსტუსებს. ბავშვებს ჯერ არ გაუღვიძნიათ. საბედო კარებში გაიხედავს):

საბედო. ჯერ არ აძღვარან ეს კუდრაჟები! არა, ამირ შაქრო.
შვილო შაქრო!

შაქროს ხმა. რა, დედილო?

საბედო. გააღვიძე, შვილო, სხვებიც. აგერ მხე ამოვიდა კიდეცა.
შაქროს ხმა. აღვნენ; აგერა!

საბედო. აბა, ჩქარა, დაიბანეთ ზირი. (ლიმილით) საჩუქრებიც ნა-
ხეთ: უპიშელად ჩამოგიტანდნენ.

შაქროს ხმა. კოტე, თამრო, ჩქარა, ჩქარა! ჩვენ რომ ვიცით, ვნახოთ.
ორივეს ხმა. მართლა, ქადები; აბა მაშ ჩქარა! (გარედ ისმის სირბი-
ლი და მიარული ხმაურობა).

საბედო. ამ კუდრაჟებსა ჰქონიათ—მართლა საჩუქრებს ჩამოუ-
ტანდა ან გელოზი. (გადის).

(პატარა ხნის შემდეგ ოთახში შემოცვიგიან ბავშვები, დალვ-
რემილები და ოთქმის ტირილით ყვირიან).

კველა. ღერძა, ღერძილო... ღერძი, ღერძილო. (ამ დროს დედა გაკვირ-
ვებული შემოდის).

*) თავი იხილე „ნაკადული“-ს მე-5 წ.-ში.

საბედო. რა იუთ, შვილო, რა დაგემართათ.

ყველა. საჩუქრები არ ჩამოუტანიათ... (ყველა ერთხმალ, ტირი-ლით).

საბედო (სიცილით). ეტეობა—წაუდია კისძეს.

შაქრო. იქნება ანგელოზებმა ვერ გაიგეს, დედ!

საბედო (სიცილით). ბლბად, შვილებო, ვერ გაიგებდნენ.

თამრო (უცბად). ქადები მაინც რად დავჭარგეთ?

საბედო. აი, თქვენ ეშმაკებოთ, იქნები იქ დასტოუფთ ქადები, მურია ჩიციოკლოზინებდა პირს. (გაჯავრებით).

ყლიკო. (გულ-აზოსკვნით). ჩემი ქადაც ადალ იუთ.

საბედო. მა რა იქნებოდა? დაიცათ თუ მერმის გაგი ზავნოთ კიდევ!

(თამროს ცრემლები მოეჩევა; ელიკო ტირის; კოტე და შეარო აბუზულები დგანან, დედა ჯერ უჯავრდება, შევრიმ მერმე ხან ერთს მიუაღერსებს და ხან მეორეს. მა დროს შემოდის გიგო. ლურჯ ხელსაწმენდში რაღაც გამოკრული უპირავს; მოიმ-ლერის).

მოვდივარ—მომისარიან!

მომაქვის შეუქმნი ძღვენია.

(როცა დაინახეს აბუზულებს, სიმღერას უცბად შესწყვეტს, ვითომ გაკეირვებული) რას აბუზულებართ, რა იუთ?

ყველა. ქადები იქ ადარ დაგჭიჭდა, აღდრც საჩუქრები მოუტანიათ.

გიგო. მე-კი არ ვიცოდი—ეგრე იქნებოდა, აბა, თქვენთვის მირს ჩამოვიდოდნენ. მე კი ვევლაზე კაი რამე მოვიგონე: მოდი, ამ გაბრაზებულ გულზე ფსონი გავჭართოთ. (სიცილით).

ყველა (ესიამოვნებათ). გავჭართოთ, კარგი იქნება.

გიგო (ეშმაკურიად). აი დედას დავაშავებინე ქადები, ლავაშები, სხვა რამეც წამოვიდე, ჩვენი ამხანაგებიც დაგარტიქე: განო, ფეფო, არჩილი, ისინიც მოიტანენ.

თამრო (მოუთმენლად დედას). აბა, დედი, ჩვენც მოგვეცი რამე.

ყველა (გიგოს გარდა). აბა, დედა, ჩვენცა, ჩვენცა!

დედა (სიამოვნებით). არ, შეიღო, ქადებია, ნაზუქი, ქათმის სორციცება.

შეიღები. გიგო გესმის ქათმის სორციცებო, სორციცებო...
გიეო. ჭო, რადგან ეპრეა, შეუდექით ფაციაუსტსა, დაამზადეთ.
ბავშვები (შეუდებიან, ზოგი მიდის მეორე ოთახისკენ). გვაჩნევნე, გა
გო, რა გაქვს გამოხვეული.

გიეო (წარბებს შეიკრავს). სანამ თქვენც არ დაამზადებთ, არ იქ-
ნება.

ყველა (დამორჩილდება). მაშ ასლავე. (ყველაფაულის შეუდგება.
ზოგი სუფრასა შლის ტახტზე, ზოგს ჩირი მოაქს, ჩურჩხელა,
კავალი, თამრია და პატარი ილიკ ყველაზე მეტსა ფაულ-ფულო-
ბენ. მოდიონ დაპატიჟებული მეგობრები თავთავიანთ ძლევნით.
ყველას მთარეული ერეილ-ხილით დაპხედებიან: „ვინც მოვიდეს,
გაუმარჯოს“)!

გიეო (რა ნახავს ყველაფერს დამზადებულს). აბა დავსხდეთ, დავ-
სხდეთ.

ყველა. დავსხდეთ, დავსხდეთ!

გიეო. დასხედით, დასხედით; მეც დაგირიგებთ. (სხდებიან, ზოგი
ტახტზე იკეთებს და მოუთმენლად გიგოსკენ იცქირებიან).

გიეო. აბა, ჭა, უნდა დაგირიგოთ (ფრთხილიდ ხსნის და ჭადებს იღებს).
ეს იღიეოს.

იღიეო (სიხარულით). რა კაი ქადა!

გიეო. ეს თამროს.

თამრო (დღიუროვანებული). რა კარგია, რა კარგი: სულ წუხან-
დელ ჩემ ქადას არა გავს! დედმ გამოგიცხო გიგო!

გიეო. მაშ, მაშ! ეს ძაქროს.

(გიგო კატესაც მიაწვდის და სუფრაზე ლავაშ-ნაზუქებს ალაგებს.
ყველა ჭადებს უალერსებს. შაქრო გულმოლგინეთ ჩუმილ შინ-
ჯავს; უცბად სახე გაუბრწყინდება).

შაქრო. ჩემი ქადა, ჩემი ქადა; დედმ არ მომიკვდეს, ჩემი ქადა.
არ კვარიც, მე თვითონ რომ დავნიშნე.

ପ୍ରେଲା (ସରୁଥାର ଡାକ୍‌ଖେଳିଲିବିଲା ଗାରଦା). କିମ୍ବର୍ଜିନ୍ ହେଲା; ଜରତି ପ୍ରେଶର୍ନ୍ଜିନ୍ ହେଲା କାହାରେବେଳି. (ଗୋଟିଏ ନିଯମିତ ଚାକରେବେଳି. ପ୍ରେଲା ତାଙ୍କାବେଳିଟି ଅଣାଗେବେଳାକ ହେଲାକୁଣ୍ଡଳାକ ଦା ଗାରି ଶେମର୍ଗେବେଳାକ).

ପ୍ରେଲା. ଆ, ମେ କେମିତାକାରୀ ହେଲା କାହାରେବେଳି ମେତିବାରିରେ, ଗାନା?..

ପ୍ରେଲା (ନିଯମିତ). ଓର୍ଜିନଲାଇଟ୍ ମାର୍କେଟିକ୍ ମେକ୍ସିକାନ୍ଦିନୀରେ ଫା.

ପ୍ରେଲା. ଜରତି ପ୍ରେଶର୍ନ୍ଜି ଅଥ କେମିତାକାରୀ ରା ପରିବାର.

ପ୍ରେଲା ପରିବାର; ମହାରାଜୁଙ୍କାର ଶେମର୍ଗେବେଳାକ ଶୁଣିବାରେ; ବିଶିଷ୍ଟିକିରଣ କାହାରେବେଳାକ ଦା..

(ପ୍ରେଶର୍ନ୍ଜିନ୍ ପ୍ରେଶର୍ନ୍ଜିନ୍)

୬. ଜ୍ୟୋତିଷ୍ୱାଳିକ.

Վեռաշխատ Գույնի Ազգային և Տարածական մշակույթի նախարար

(ପ୍ରମିଳେଖ)

მისათვის, რომ უნიკურულ ჰეროს თავიძნთ
შვილები, ცხოველები, როცა საჭიროა,
დღილობები დაუმეგობრდნენ მათზე უფრო
მძლავრ ცხოველების. ერთმა გაჭირვებულის
თავება შეამჩნია, რომ ენობრი დაბმულ მურა-
მაღლის გარცვლი დღისაღი საჭირო რჩე-
ბოდა და, თუ ის იძღვნს კი მოახერხებდა, რომ
მაღლის შექმენდა, თავისუფლად შევმორ მა-
ღლის ნარჩენი საჭიროით თვითონაც გამდე-
რიეთ და შვილებიც გამოეყვანდა. ამიტომაც
თავება კერ ძორი ასლოს იწეო თვალთმაციურად
სირბილი. ათასნაირ ოინებით ართობდა მაღლის...

ბოლოს იმდენად შექმნიდ, რომ მის ქონძიაც შევიდა. მაღლი მსს ბაზრ კრითდა. შემდეგ კი როცხ დარწმუნდა თავით, რომ მაღლი არაფრენის კრისტი, მიკოცდა ვორებოთხ, და ჯერ თვითონ შექმნა სხდებოდა, მერე სრულიად უძიშრდა ბარტებიც მიიუვნა და თანადათხ ისე დაუბროვდნენ კრისტის, რომ სძირია ეკვლება კრითდ საერდებოდნენ ხოლო. მაღლისაკი ეს კიდევაც უხაროდა, უფრო მაღასადაც იქო.

^{*)} ଲେଖକ „ନିର୍ମାଣଶାସ୍ତ୍ରରେ“-ରେ ପୃଷ୍ଠା-୫ ନଂ.

მაგრამ საქმე არც ამით დასრულებულა. დამეცობრების შემდეგ ერთ პირიასაც არ გაჲვლია, თაგვი სრულიად გადასახლდა მაღლობის თავისი ბარტექბით. ძაკი იმან სელად მოაწეო თივაბზის ნაჭრების საშუალებით მშვენიერი ბუდე და შიგ მოიკლათა.

ერთხელ ჩვეულებრივად შემოდის მაღლის პატრონი და უნდა ქონი გამოსწმინდოს, მეეღი თივაბზე გამოსჭაროს და ასალი დაჭვაროს, მაგრამ მაღლი წინ ეღობება, უფრესი, არ უშევებს იქით, საჯა თაგვისი უგულება. ცხადით თაგვი სავსეა ბით დანდობით მაღლს და არც მოტეულებულა; მაღლმა იგი სავსებით დაიყვრა.

მართლაც, შეიღებისათვის ზრუნვა ცხოველებში იმდენად განვითარებულია, რომ ისინი ვერ შეხვედრიან სოლმე გულა გრილად ვერც სხედ გვარის ჯიშის ცხოველთა შეღებს, თუ ეს უკანასკნელი უმწეოდ ნასეს დარჩენილია.

იუო შემდეგი მაგალითი: ერთ მაღლს სანაცვე უუთში ჩაუღრჩვეს ლეპექბი; ადამიანის ამ უწეალო საქციელმა მაღლი მეტად გაახელა და დაავარიანა. მთელი დღეები ის აქა-იქ კარ-მიდამოები დახეტიალობდა, წუწყუნობდა, ემუოდა, ლეპექბის დაეძებდა.

სწორედ ამ ღრის ვიღაც მოანდირე ჰქლავს მეეღს, რომელსაც თურმე დარჩა პაწაწინა ლეპექბი. მაღლი პოულობის ამ ლეპექბის და ისე ზრდის, როგორც ნამდვილ თბეის შეთღები. როდესაც პატარა მგლებს თვალები ესილება, მაღლი აიუვანს და თოთო-თოთოდ შემოზიდავს მისი პატრონის ეზო ში და თბეის ბინაზე მოათავსებს.

ვიცით ასეთი შემთხვევაც: კატას უნასავს ტექში დაბუდებული პაწაწინა მეეღია და სახლში მოუყვანია.

ტეის ქათამშა თუ შეატეო რომ მის ბარტექბს მონადია რისაგან განსაცდებლი მოეღის, მაშინვე ათასნაირ სერს მი-

მართავს სოლმე, რომ მტერს გზა აუბნითს: დაინასავს მარტველი არა მონადირეს მექებარი მაღლებით, მაშინვე კაშორდება ბარ-ტელების ბუდეს, გამოწება ჩირგვებიდან ჩირგვებში და სრულიად წინადმდებ მსარეს შეინავრდებს, დაწინაშვება მონადირეს და უცებ მიიმაღება სოლმე, რომ სხვა მსრივ მიაქციოს მო-სადირის უფრადება და მით როგორმე აპოროს თავის საუ-გარელ ბარტექს განსაცედელი.

როგორც ვნებდავთ ცხოველების პირველი საზრუნვად შეიღე-ბია. თითქმის ეკელა პირუტევი მუდამ იმის ზრუნვაშია, რაც შეიძლება მეტი სერისათბა გამოიჩინოს როგორც ბინის შოგ-ნაში, ისე შეიღების ადგერდაში. თვითოვეული მათგანი, მეტადრე დედა პირუტევი, უფელთვის ისეთ ბუდეს, ღრუს, ან ბუნაგს ექვებს, რომელიც მნელი საპოვნელია.

არის სოლმე ისეთი შემთხვევაც, როცა მოუხერხებელი სდება ბინის დამალება, მაშინ სხვა სერს მიმართავენ.

ერთ ქარხანაში ჰყავდათ კატა. როცა ამ კატას ცინდელ-ბის დაქრის დრო მოუვიდა და ვერსად ამ ქარხანაში საიმედო აღვილი ვერ იმოვნა, საიცარ საშეალებას მიმართა. იქნა ქარხნის ეზოში დიდ სესე აფიდ თრიასპი დღე აღარ ჩამო-სულა მირს. კატის ასეომა საქციელება მეტად გააკვირვა ამ ქარხნის ერთი შეძის ბარათა ვაკი, რომელიც კატის დიდი შეკო-ბარი იქო. ბავშვება მიადგმევინა მამა მისს სესე კიბე და ავიდა. აქ კი ის სედაგს საცუცხოვო სურათს. კატა მოთავსებული ეს-რანის მექლ ბუდეში და კნუტები დაუკრია. ჩამოვიდა თუ არა მირს, ბავშვება სახელი სურათი სხვებსაც გაუჩიარა. ასლა უფრო მეტად დაუწეს კატას თვალის დევნება. აღმოჩნდა, რომ კატა დღეში რამოდენიმეჯერ ჩამოდის მირს, ხაურდება და ისევ ადის ზევით. ასე განაგრძობდა იგი სანამ კნუტები წამოიზრდებო-დნენ. ასელა უნდა გენახათ კნუტები წამოცოცხლოდენ თუ არა,

გამოცოდებს ბუკადიდან და ჩიტებივით იწევს ხტუნგა-თამაშებს სის ტოტებზე. შემდეგაც წამოიხარისებ რა იძენბად. რომ შეუძლოთ მუქუს ვარდ სისა საჭმელების ჭამაც, მაშინვე დადას გატა შეუდგა უფრო მაგარი საჭმელების მიწოდებას. უზიდავ და ქარხნის სამხარეულოდან მოტაცებულს ხორცის ნაჭრების, უშერდა ბავაების, უნადირებდა ჩიტებს და სხვა... დაზარდა გა ტამ თავისი საუფარელი ცინდლები, ჩამოიუშანა ძირის და ის იურ და ის, შემდეგ სეზე ძღვან ასულა.

იასე რაჭველი.

(დასახული იქნება)

— მუთხველის — — წერილები —

შერილი რედაქციის მიმართ.

I

ქვირფასო ბიცოლავ, ქალბატონო რედაქტორო!

გავიგეთ დღიდი ბაბუა აქავის გარდაცვალება, ძალიან გვემწინა, როცა ამოვიკითხეთ „ნაებდულში“ ეს სამწუხარო ამბავი. ბეჭრი ვიტირეთ; ის ჩემს გვისახებს, ვიცნობდით. მისი სიტყვები გულში გვაქს შენახული, რომ ავასრულოთ: „ისწავლეთ, ბავშვებო, ეცადეთ კარგი ქართველები გახდეთ, კიუვარდეთ სამშობლო და მასზე იუდიქრეთ მუდმივ“-ო. მისი გერცხლივით თქორი წვერ-ულვაში, სუკუპა თმა, ლამაზად მოღიმსრე სასე და ტბილი სიტყვები ისე კარგად გვახსნობს, თითქოს გუშინ გმენახოს და ეთქვას. მისი სიუვარული ჩვენ ისე გვაქს, როგორც ჩვენი კარგი ბაბუისა, რომელიც კიბე სავსე კონფიტუნით, წითელი გამლებით და ბუბლიკებით მოვა სოლომე ჩვენთან გიმნაზიაში და გავჭრილების შემდეგ სათხმაშოდ გამოსულებს დაგვირიგებს.

ოჟ რა კარგია მისი ლექსები! რა რიგ ბერებარს. ნამეტავად მოგვწონს მისი პოემა „თორნიკე ერისთავი“; როცა გვითხველობთ მას სისარულის ცრემლით ავტირდებით. ბიცოლავ, არიან ნეტავი, ასელა ჩვენში მაგისტანა ქართველები, როგორც თორნიკე და სხვანი?

წერილების დამტარებელმა დღეს მომიტანა გიმნაზიაში „ნაკადული“, რომელსაც გახარებულმა დაფურულებულა და რომ დავითის ბაბუა ძაბუის სურათი, ცრემლები თვებლებუ სე კედარ შევიგავვ—ვიტირე. ასეთ კინ დაგვიწერის ტბილ ლექსებს მეოქი, გავითქორე გულმა. ამ დროს ჩემი ამსახავა ბიც მოვიდნენ და რომ ნახეს აგარის სურათი გული დახუროთ, დაწნებათ ეპელას მისი სიკეთილი.

— ნეტავი სიცოცხლეში მენასა,—ინატობ ერთმა ჩეუნმა
ამსანაგმა.

— მედა მიძას გვინდხავს, ძაღლიან კარგი ბაბუა იურ, ბაგ-შექი ძლიერ უეგზოდა.

— ნეტავი თქვენ,— გულდაწყვეტით მითხოვა ამსანაგმა და
პიროვნება გმებმნია მისი ამბავი, ჩვენს სიამოვნებით უგმები რაც
კაცოდით ბაბუა აეცის შესძლება.

— ნეტავთ იმათ ვისტც ბეჭედი დალაპარაგებია, — ინგრეს
მათ და დაბცემდნენ „ნაკადული“-ს იმ ფურცლებს, სადაც
სატია „აკაკი ბაზევებოან“, „აკაკი რაწმი მოვე ზაურობის დროს“,
„აკაკი თამრიყო დიასამიქესოან“ და „აკაკი ნინო და ბოსილ
კლიაშვილებოან“.

— რა ბეჭინიურები პრიან ეს ბავშვები! ამბობდნენ ამსახა-
ნაში.

— მამ შენ ამითბ, შალიკვრ, აკაკის უკანონობა ბავშვებით?

— მალიძე. კველის გაღერძებოდა, სელში იუგანდა, პოცნიდა, კუკრებოდა.

ამ დროს დანიშვნა : ზარი ჩამორექბა და ჩვენც სწრაფად
გაფიქტუროთ გიმნაზიის ოთასებში და სულ განაბუღეობა . ჩვენ-
ჩვენს მაგიდას მიუსწერთ.

როცა მოუყდით მე და მიძა სახლში, მაშას კნიგები მოეცა ჩვენთვის ფული, რაღანაც გავიგეთ, რომ აკაკის სახელზე დარსებულ ფონდისათვის ფულებს აგროვებენ; მამამ სუთი მანეთი მოგვცა, რომელსაც გიგზავნით თქვენ, ბიცოლა, და გთხოვთ ჩვენის სახლით გადასცეთ აკაკის საქმის დანიშნულებას. კეტეგით ჩვენს ამხანაგებას, რომ მოაგროვონ თავიანთ შორის ფულები ამ დანიშნულებისათვის და გამოვიდნავთ თქვენ. ბაბუა აკაკი ეველა შეგირდებს უეფართ, კითხველობენ მისს ტებილ ლჟესებს და უარს არავინ იტევის, ფულის გმოღებაზე.

შეგირდები: მესამე კლასისა შალვა,
უფროსი განყოფილებისა მიშა
და მათი მა პატარა ნიკუშა ოდიშარიები

II

ქანო რედაქტორ!

ომიდან ჩამოვიდა მამა ჩემი და მაჩუქა 4 მან. სათამაშოებუსათვის. ამ ფულს თქვენ გიგზავნით და გთხოვთ 2 მან. გადასცეთ ქართული თეატრის ასაშენებლად და 2 მან. ბიღვა საეკარელ აკაკის ფონდის სასარგებლოდ.

გორგი წულეისეირი.

III

ქანო რედაქტორ!

გიგზავნით ჩვენ მიერ ნაცნობ-მეგობრებში უელაბით შეგროვილ 6 მანეთს და 40 კაბეიქს, აკაკის ქებლის ასაგებ ფონდისათვის.

კოტე და მარგარიტა ვეფხვაძენი და ელეონორა ნინიძე.

ଧାରା ଓ ବାନ୍ଦା

1

ଯରତି ରାମା ଶୃଦ୍ଧିରେ
ମିଳିଦୁଇଥିବା ହୈଛୁଣ୍ଣିବା,
କେବୁଜୁନ୍ଦ କାନ୍ଦିଲେ ବୁଝିବା;
ମହିଦିର୍ଯ୍ୟର କେ ହୈବାରିବା.

2

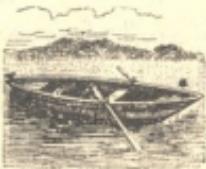
ତଥାର କ୍ଷେତ୍ରରେ, ରାନ୍ଧିର କିନ୍ତୁ
ଫୁଲିଲାଙ୍ଘରେ କ୍ଷେତ୍ରର ରେ ନାହିଁ ଏହିବା.

କବିତା

3

”

ସେ-5 ନଂ-୩୦ ମନ୍ତରାଳେଖରୀ କାହାରେ ଆଣିବା:

ବଲ୍ଲଦିବି ଦୋଷରେ ଯୁଦ୍ଧିଷ୍ଠିର,

1915 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ სიყმაწვილო კურნალ

„ԲԱՐԵՎԻՇՎԻՑ”

ବ୍ୟୋଲାନ୍ତିକ ମେଟ୍ରୋଲାଈଫ୍

კურნალი ნაკადული გამოვა ჩეცულებრივი პროგრამით, საგანგებოდ არჩევულ სარეცხველო კომისიის ხელმძღვანელობით.

24 წიგნი „ნაკადულისა“ მკირე წლოვანთათვის. **12** წიგნი „ნაკადულისა“ მოზრდილთათვის.

36 სურათი ნეკადულის 1-ლ გვერდზე.

საინკროდ 1915 წ. მიეცება მხოლოდ ორივე გამოცემის წლიურ
ხელის მოწერელებს წიგნის: დასურათებული „ხალხური ზღაპრ-
ბა“,—სამეცნიერო შეკვეთიდან ითხებ ყიდულის მიერ.

ფასი უურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მან. ნაცვარ
წლით—3 მან., ცალ-ცალკე: მცირე წლოვანთაოვის 24 წიგნი—3 მ.,
მოზრდილთაოვის 12 წიგნი—3 მან., უურლის შემოტანა შეიძლება
ნაწილი-ნაწილიდაც.

საზღვაო გარედ: ერთი წლით 7 მ., ნახევარი წლით 4 ა.

ցատեղոց եղանակ մանիքը լրացն է առ ցաւանալու „նօցալութու“ ան մուսկուու, ցրտու որու զանմաց լուսական գայապնոնքն էս օճախուս ցամուցու առաջնակ դաշտաբնունքն է. օճախուս ցամուսապնութեալ—40 յ. մետր առաջ մարտիք ցամունքն էնունք.

გამომცემელი ტეკსტი ითხების-დე თუმანიშვილი.